

Címzett: **Forsthoffer Ágnes, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Melléthei-Barna Márton és Dr. Hantosi István(TISZA)**

Törvényjavaslat címe: **Az Országgyűlés vizsgálóbizottságai munkájának hatékonyabbá tételéről**

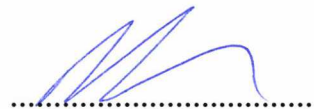
Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**Az Országgyűlés vizsgálóbizottságai munkájának hatékonyabbá tételéről**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

A javaslat elfogadásához az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdése és 7. cikk (3) bekezdése alapján az országgyűlési képviselők kétharmadának „igen” szavazata szükséges.¹

Budapest, 2026. május 20.

.....
Melléthei-Barna Márton

.....
Dr. Hantosi István

---

¹ A nem kívánt rész törlendő.

20... évi ..... törvény

az Országgyűlés vizsgálóbizottságai munkájának hatékonyabbá tételéről

[1] A jogállam helyreállításának érdekében elengedhetetlen az országgyűlési vizsgálóbizottságok hatékony működésének biztosítása.

[2] A törvény ezért egyértelművé teszi a vizsgálóbizottságokkal való együttműködés szabályait.

1. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény módosítása

1. §

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 24. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A vizsgálóbizottság paritásos bizottság. A Kormány, illetve a Kormány vagy a Kormány tagja irányítása alatt álló központi államigazgatási szerv tevékenységét vizsgáló vizsgálóbizottság elnöke az érintett Kormány ellenzékéhez tartozó képviselő. Ha a vizsgálat több Kormányt is érint, és az érintett Kormányok ellenzéke nem azonos, az elnöki teendőket az érintett Kormányok ellenzékéhez tartozó egy-egy képviselő mint társelnökök látják el. A társelnökök a vizsgálóbizottság üléseit együttesen készítik elő, és váltakozó sorrendben vezetik. Egyéb elnöki teendőiket azonos jogkörrel – a társelnök tevékenységére is figyelemmel – egymással együttműködve látják el. E bekezdés alkalmazásában az érintett Kormány ellenzékéhez tartozó képviselőnek minősül az a képviselő is, aki olyan párt országgyűlési képviselőcsoportjához tartozik, amely az érintett Kormány időszakában nem rendelkezett országgyűlési képviselőcsoporttal.”

2. §

Az Ogytv. a következő 25/A.-25/F. §-al egészül ki:

„25/A. §

(1) Amennyiben az együttműködésre kötelezett megjelenési kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget, a megjelenési kötelezettség első elmulasztása után százezer forint bírságot köteles megfizetni. A megjelenési kötelezettség ugyanazon bizottság előtt ugyanazon ügyben történő második, az együttműködésre kötelezett önhibájából bekövetkező elmulasztása esetén a bírság összege egymillió forint. A bírságot a vizsgálóbizottság nevében a vizsgálóbizottság elnöke szabja ki.

(2) Amennyiben az együttműködésre kötelezett képviselő, a bírságot a házelnök szabja ki. Ilyen esetben az 51. § megfelelően alkalmazandó.

(3) A megjelenési kötelezettség ugyanazon bizottság előtt ugyanazon ügyben az együttműködésre kötelezett önhibájából bekövetkező harmadik elmulasztása esetén a

bírság összege egymillió forint, azzal, hogy az vizsgálóbizottság elnöke elrendelheti az együttműködésre kötelezett elővezetését. Az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az elővezetésre a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 118. §-át megfelelően alkalmazni kell. Képviselővel szemben elővezetés nem rendelhető el. (4) Az együttműködésre kötelezett (1) bekezdés szerinti döntéssel szemben annak közlésétől számított 15 napon belül felülvizsgálati kérelmet nyújthat be a Kúriához. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a benyújtást követően 30 napon belül, közigazgatási nemperes eljárásban, öt hivatásos bíróból álló tanácsban bírálja el. Ha Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati kérelem megalapozott, a döntést megsemmisíti.

25/B. §

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során az együttműködésre kötelezett köteles teljes körű és valós adatokat, valamint információkat szolgáltatni, illetve teljes körűen átadni a rendelkezésére álló iratokat a vizsgálóbizottság által megjelölt határidőben.

25/C. §

(1) Amennyiben az együttműködésre kötelezett megjelenési vagy adatszolgáltatási kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, igazolásnak van helye.

(2) Az igazolási kérelmet a bizottsági ülés napjától, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás később jutott a mulasztó tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetve az akadály megszűnésével kezdődik. Három hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.

(3) Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenségét valószínűsítik. Adatszolgáltatási határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az adatszolgáltatási kötelezettség is teljesíteni kell.

(4) Az igazolási kérelemről a vizsgálóbizottság elnöke dönt.

(5) Az igazolási kérelmet a vizsgálóbizottság elnöke érdemi indokolás nélkül elutasítja, a) ha az elkésett, nem az együttműködésre kötelezettől származik, illetve a korábbival azonos tartalmú, alaptalan, továbbá

b) ha az adatszolgáltatási határidő elmulasztása esetén az együttműködésre kötelezett az elmulasztott adatszolgáltatást – a kérelem előterjesztésével együtt – nem pótolta, holott az lehetséges volt.

(6) Az együttműködésre kötelezett a (4) bekezdés szerinti döntéssel szemben annak közlésétől számított 15 napon belül felülvizsgálati kérelmet nyújthat be a Kúriához. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a benyújtást követően 30 napon belül, közigazgatási nemperes eljárásban, öt hivatásos bíróból álló tanácsban bírálja el. Ha Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati kérelem megalapozott, a döntést megsemmisíti. Az igazolási kérelemnek helyt adó határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(7) Ha a vizsgálóbizottság elnöke az igazolási kérelemnek helyt ad, a 25/A. § (1) és (2) bekezdésében előírt bírság nem szabható ki, a kiszabott bírságot pedig vissza kell vonni. Ilyen esetben az együttműködésre kötelezett által pótolta adatszolgáltatást olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna, az elmulasztott megjelenést pedig a vizsgálóbizottság által megjelölt időpontban pótolni kell.

25/D. §

A nyilatkozattételi kötelezettség teljesítése során az együttműködésre kötelezett köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint teljes körű és valós információkat szolgáltatni a vizsgálóbizottság számára.

25/E. §

- (1) A vizsgálóbizottság előtt nem hallgatható meg
- a) a Be. értelmében vett védő arról, amiről védőként szerzett tudomást, vagy amit a Be. értelmében vett terhelttel védői minőségében közölt,
  - b) az egyházi személy és a vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, valamint a törvény rendelkezése alapján titoktartásra kötelezett arról, amire a hivatásánál fogva titoktartási kötelezettsége áll fenn,
  - c) akitől a testi vagy szellemi állapota miatt nyilvánvalóan nem várható 25/D. §-nak megfelelő vallomás,
  - d) a minősített adatról az, aki a titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést.
- (2) Az együttműködésre kötelezett meghallgatásának az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott tilalma az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad. Ebben az esetben az együttműködésre kötelezett a titoktartási kötelezettségének körébe tartozó bizonyítandó tényre nem hallgatható meg.
- (3) Az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetben a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott minősítő a vizsgálóbizottság megkeresésére dönt a felmentés megadásáról vagy a titoktartási kötelezettség fenntartásáról. A felmentésre irányuló megkeresésben azonosításra alkalmas módon meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik.

25/F. §

Aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben a nyilatkozattételt megtagadhatja.

25/G. §

Aki foglalkozásánál vagy köz megbízatásánál fogva – a minősített adatra vonatkozó titoktartási kötelezettség esetét ide nem értve – titoktartásra köteles, a nyilatkozattételt megtagadhatja, ha a nyilatkozattétellel a titoktartási kötelezettségét megsértené, kivéve, ha jogszályban meghatározottak szerint

a) ez alól az arra jogosult felmentette, vagy
b) a vizsgálóbizottság 25. § (2) bekezdése szerinti rendelkezése alapján a titoktartási kötelezettség alá eső adat továbbítása az adatkérés keretében megkeresett szervezet számára kötelező.

(2) A titoktartási kötelezettség a jogszabályban meghatározott ideig áll fenn, ha az együttműködésre kötelezett az alól nem kapott felmentést.

25/F. §

(1) Ha a médiatartalom-szolgáltató, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy a nyilatkozatával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét vagy az átadott információt felfedné, az ezzel kapcsolatos kérdésben a nyilatkozattételt megtagadhatja.

(2) A nyilatkozattétel (1) bekezdésben meghatározott akadálya az annak alapjául szolgáló jogviszony megszűnése után is fennmarad.”

3. §

Az Ogytv. 27/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állandó bizottság vizsgálati tevékenységére – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a 25-26. §-t kell alkalmazni.”

4. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény a következő 350/B. §-al egészül ki:

„Országgyűlési vizsgálóbizottság munkájának akadályozása 350/B. §

(1) Aki az Országgyűlés vizsgálóbizottsága előtt, az Országgyűlésről szóló törvény alapján fennálló együttműködési kötelezettségének szándékosan, alapos indok nélkül nem tesz eleget, és ezzel a vizsgálóbizottság munkáját akadályozza, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a vizsgálóbizottság előtt nyilatkozattételre köteleztként szándékosan valótlan nyilatkozatot tesz, a valót elhallgatja, vagy valótlan adatot szolgáltat.

(3) Ha az (1)–(2) bekezdésben meghatározott cselekmény valamely bűncselekmény elkövetését szolgálja, vagy annak leplezésére irányul, a büntetés három évig terjedő szabadságvesztés.

(4) Az e § alapján az országgyűlési képviselő nem büntethető.”

5. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 118. § (1) bekezdésében az „az ügyészség vagy a nyomozó hatóság” szövegrész helyébe az „az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság” szövegrész lép.

6. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 16. napon lép hatályba.

(2) A 2. § az e törvény kihirdetését követő 61. napon lép hatályba.

7. §

(1) Az 1. és 2. § az Alaptörvény 7. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(2) Az 1. és 2. § az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdése alapján a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadandó házszabályi rendelkezésnek minősül.

Általános indokolás

Az Országgyűlés ellenőrző funkciója a modern parlamentáris demokrácia egyik legfontosabb alkotmányos garanciája. Az Alaptörvényből fakadó népképviseleti elv nem merül ki a jogalkotásban és a Kormány politikai ellenőrzésében, hanem magában foglalja annak lehetőségét és kötelességét is, hogy az Országgyűlés – különösen vizsgálóbizottságai útján – feltárja a közéletet, a közpénzek felhasználását, az állami szervek működését vagy egyes kiemelt társadalmi jelentőségű ügyeket érintő tényeket és összefüggéseket.

Részletes indokolás

1. §

A törvény egyértelművé teszi, hogy a vizsgálóbizottság létrehozása szempontjából ellenzéki képviselőnek tekintendő az a képviselő is, aki olyan párt képviselőcsoportjához tartozik, amely az érintett Kormány időszakának megfelelő parlamenti ciklusban nem rendelkezett országgyűlési képviselőcsoporttal.

2. §

A törvény lehetővé teszi pénzbírság kiszabását azon személyekkel szemben, akik a bizottság idézésének vagy adatszolgáltatási felhívásának önhibából nem tesznek eleget. A bírság preventív és represszív funkciót egyaránt betölt: elősegíti az együttműködési kötelezettség teljesítését, ugyanakkor szankcionálja az Országgyűlés alkotmányos működésének akadályozását.

Másrészt a törvény – megfelelő garanciák mellett – lehetővé teszi az elővezetés elrendelését azon személyek esetében, akik szabályszerű idézés ellenére ismételten vagy nyilvánvalóan rosszhiszemű módon maradnak távol a bizottság üléséről. Az elővezetés intézménye nem büntető jellegű, hanem az alkotmányos feladatellátás biztosítását szolgáló kényszerintézkedés, amelyre kizárólag törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén kerülhet sor, bírói kontroll mellett.

A javaslat kialakítása során kiemelt szempont volt az alapjogok és az alkotmányos garanciák érvényesülése. A szabályozás nem érinti a vallomástétel megtagadására vonatkozó törvényes jogosultságokat, az ügyvédi titok, a minősített adatok védelmét, illetve az önvádra kötelezés tilalmának alkotmányos elveit.

Számos demokratikus államban ismert és alkalmazott megoldás, hogy a parlamenti vizsgálóbizottságok együttműködés kikényszerítésére alkalmas jogszabályokkal rendelkeznek. A javaslat ezért nem rendkívüli vagy idegen megoldást vezet be, hanem a magyar parlamentáris rendszer hatékonyságát és tekintélyét erősíti, összhangban a demokratikus jogállam követelményeivel.

A törvényjavaslat elfogadása hozzájárul az Országgyűlés alkotmányos szerepének megerősítéséhez, a közélet átláthatóságának növeléséhez, valamint ahhoz, hogy a parlamenti ellenőrzés a gyakorlatban is valós, kikényszeríthető és hatékony intézményként működjön.

A javaslat fokozatos szankciórendszert vezet be a vizsgálóbizottság előtti megjelenési kötelezettség önhibából történő megszegése esetére.

A bírság kiszabására főszabály szerint a vizsgálóbizottság jogosult. Tekintettel az országgyűlési képviselők alkotmányos jogállására és a parlamenti autonómia követelményére, esetükben a bírság kiszabására a házelnök jogosult, az Ogytv. fegyelmi rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával.

A harmadik önhibás mulasztás esetén – a bírság fenntartása mellett – lehetőség nyílik az együttműködésre kötelezett elővezetésének elrendelésére. Az elővezetés célja nem büntetés alkalmazása, hanem a vizsgálóbizottság alkotmányos feladatellátásának biztosítása. A javaslat az elővezetés végrehajtására a rendőrséget jelöli ki, és garanciális szabályként rendeli alkalmazni a büntetőeljárásról szóló törvény elővezetésre vonatkozó rendelkezéseit. A szabályozás ugyanakkor kizárja képviselőkkel szemben az elővezetés alkalmazhatóságát, figyelemmel a képviselői mandátum alkotmányos védelmére.

A törvény biztosítja a bírságot és elővezetést érintő döntésekkel szembeni bírósági jogorvoslat lehetőségét. A Kúria hatáskörének meghatározása az ügy kiemelt közjogi jelentőségére tekintettel indokolt. A közigazgatási nemperes eljárás gyors és hatékony jogvédelmet tesz lehetővé, míg az öttagú bírói tanács előírása az ügyek alkotmányos súlyához igazodó garanciális elem.

3. §

A törvény vizsgálóbizottságokra vonatkozó rendelkezéseinek az állandó bizottságok vizsgálati tevékenységeire való alkalmazását írja elő.

4. §

A vizsgálóbizottság a parlamenti kontroll fontos eszköze, ezért indokolt, hogy az együttműködési kötelezettség tudatos és érdemi megszegése ne maradjon megfelelő jogkövetkezmény nélkül.

A javaslat a büntetőjogi szankciót a legszűkebb körben alkalmazza. A tényállás csak a szándékos, alapos indok nélküli kötelezettségszegésre terjed ki, és megköveteli, hogy a magatartás ténylegesen akadályozza a vizsgálóbizottság munkáját. Ezzel a szabályozás összhangban marad a büntetőjog *ultima ratio* jellegével, és elkerüli az önhibán kívüli vagy jelentéktelen mulasztások kriminalizálását.

Az (1) bekezdés az együttműködési kötelezettség – ideértve a megjelenési kötelezettség – tudatos elmulasztását rendeli büntetni, feltéve, hogy az alapos indok nélkül történik, és ténylegesen akadályozza a vizsgálóbizottság munkáját. A „szándékosan” fordulat a büntetőjogi felelősség pontosabb megállapítását szolgálja, míg az „akadályozza” elem biztosítja, hogy a tényállás ne terjedjen ki csekély jelentőségű magatartásokra.

A (2) bekezdés a valótlan nyilatkozatot és a lényeges körülmény elhallgatását önálló elkövetési magatartásként nevesíti. Ennek indoka, hogy az országgyűlési vizsgálóbizottság munkáját nemcsak a meg nem jelenés, hanem a félrevezető nyilatkozat is veszélyezteti. A szabályozás kizárólag a szándékos magatartásokat érinti.

A (3) bekezdés minősített esetet állapít meg arra az esetre, ha a magatartás büntett elkövetését szolgálja vagy annak leplezésére irányul. Ez a körülmény a társadalomra veszélyesség magasabb fokát jelzi, ezért indokolt a súlyosabb büntetési tétel megállapítása. A minősítés egyben segíti az arányos jogalkalmazást is.

5. §

Jogtechnikai pontosítás.

6. §

Hatálybaléptető rendelkezés.

7. §

Sarkalatossági záradék.